Усе супярэчнасці ў жыцці нашага грамадства павінны вырашацца толькі на законнай аснове

Выступленне Старшыні Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. І. Дземянцея пры адкрыцці нечарговай V сесіі Вярхоўнага Савета Беларускай ССР

Паважаныя народныя дэпутаты, выбаршчыкі рэспублікі!

Наша сесія склікана ў сувязі з трагічнымі для Айчыны падзеямі. У ноч з 18 на 19 жніўня 1991 года быў адхілены ад улады законна выбраны Прэзідэнт краіны.

Так званы Дзяржаўны камітэт па надзвычайнаму становішчу ў СССР спрабаваў ажыццявіць антыканстытуцыйны пераварот і паставіць краіну на грань грамадзянскай вайны.

Гэтыя падзеі, як усім вам вядома, развіваліся напярэдадні падпісання новага Саюзнага дагавора. Калі мы ў пошуках ісціны і сэнсу нашага далейшага сумеснага жыцця, здавалася, прыйшлі да згоды.

Але, як паказалі падзеі, што разгарнуліся, не ўсім да душы прыйшлася такая форма сцвярджэння грамадзянскага міру і згоды ў нашым агульным вялікім доме. Рэакцыйныя сілы не прымаюць адзінства абноўленага Саюза. Вырашэнне найскладанейшых палітычных і эканамічных праблем краіны ім бачылася толькі ў сілавых метадах.

Зразумець гэта зараз надзвычай важна. Зразумець дзеля таго, каб не ўводзіць грамадства ў шокавы стан падобнымі безадказнымі авантурамі.

Тыя, хто спрабаваў з дапамогай зброі супакоіць грамадзян, не хацелі прызнаць галоўнага. Таго, што дэмакратыя ўкаранілася ў нашым грамадстве глыбей, чым ім уяўлялася. Яна стварыла прынцыпова новую атмасферу грамадскага жыцця, значна яе пераўтварыла.

Менавіта дэмакратыя і свабода паўсталі на шляху гэтай небяспечнай спробы антыдзяржаўнага перавароту. Краіна і наш шматпакутны народ адхілілі крывавы шлях свайго адраджэння.

У нашых людзей выспела поўнае разуменне таго, што шляхі вырашэння ўсіх праблем сёння ляжаць у іншай плоскасці. Яны рэальна бачацца ва ўмацаванні канстытуцыйнага ладу, законнасці і правапарадку. Толькі гэта можа гарантаваць нармальнае жыццё грамадства, абараніць яго ад самавольства і беззаконнасці, розных авантур.

Цяпер, калі разблытана павуцінне падману ўсіх нас, стала зразумела, што ўчынілі гэта злачынства тыя, хто па доўгу сваіх абавязкаў павінен быў забяспечыць бяспеку Прэзідэнта краіны. Гэта загавор самазабойцаў, і яны панясуць строгае пакаранне па законах нашай краіны.

Гэта ўрок для ўсіх нас. Сутнасць яго ў тым, што нельга губляць пільнасці ніколі і ўмець прадбачыць сітуацыю і папярэдзіць яе.

Паважаныя таварышы!

Карэннае пераўтварэнне ўсіх грамадскіх адносін у краіне толькі атрымлівае сваё развіццё. Працэсы гэтыя адбываюцца балюча для ўсіх нас. Шлях да новай дзяржаўнасці цяжкі і цярністы.

Імкненне будаваць жыццё на добрых пачатках узаемнага разумення і ўзаемнай зацікаўленасці ў справах адзін аднаго, нашых народаў і дзяржаў натыкаецца на сур'ёзныя перашкоды.

Гэта натуральны працэс. Жыццё багатае на нечаканыя сітуацыі. Яно не адзін раз правярала нас на трываласць, чысціню нашых адносін і пачуццяў. І толькі добрая воля і згода дазвалялі пераадольваць самыя цяжкія моманты.

Сёння з усёй удзячнасцю мы звяртаемся да свайго добрага і блізкага суседа — рускага народа. Ён стаў у першыя рады абаронцаў канстытуцыйнага ладу, закона і правоў чалавека. Рызыкуючы свабодай і жыццём, абараніў дэмакратыю ад загавору і дыктатуры.

З поўным тэкстам дакумента можна азнаёміцца ў бібліятэцы